

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวฝ้อง

อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง

เรื่อง ใช้แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหาร โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓/๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

เพื่อให้การปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมืองบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานและเพื่อให้มีระบบในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นรูปธรรมลดปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

๑. กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับชั้น ต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยง ให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานปกติ

๒. กำหนดให้ทุกส่วนราชการมีหน้าที่รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง กำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง แนวทางการป้องกันและบรรเทาความเสี่ยง หรือความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยใช้มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยให้ผู้รับผิดชอบจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ และให้ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยง และเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแลแล้วแต่กรณี พิจารณาน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓. ให้มีการติดตามประเมินผลและรายงานผลการทบทวนปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

๔. เมื่อพบเห็นหรือรับทราบความเสี่ยงที่อาจจะมีผลกระทบต่อองค์กร จะต้องรายงานความเสี่ยงนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบทันทีและให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความเสี่ยงด้วย จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม ๒๕๖๔

(ปนาท ตनावรณ)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ปฏิบัติหน้าที่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่นจนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วย การมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กร แล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงองค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการ ได้เพื่อการสร้างหลักประกันที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติการทุกกอง/สำนัก มีความเข้าใจถึงกระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยง ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิด ความเสียหายในระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนาแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกกอง/สำนัก ที่จะให้ ความร่วมมือในการนาไปดำเนินการต่อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ต่อไป

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง

ตุลาคม 2564

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
นิยามความเสี่ยง	1
บทที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง	
ประวัติความเป็นมา	1
ยุทธศาสตร์การพัฒนา	4
โครงสร้างหน่วยงาน	6
บทที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง	
แนวทางการดำเนินงานและกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยง	13
โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง	13
คณะทำงานบริหารเสี่ยง	13
บทที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง	
การระบุความเสี่ยง	14
ประเภทความเสี่ยง	15
การรายงานและติดตามผล	18
การทบทวนการบริหารความเสี่ยง	๑๙
บทที่ ๕ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๙

บทที่ ๑

บทนำ

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
หัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่

นิยามความเสี่ยง ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือเหตุไม่พึงประสงค์อาจทำให้องค์การส่งผลกระทบต่อ
เกิดความเสียหาย ทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้เปี่ยงเบนไปหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้ง
ในด้านกลยุทธ์ การเงิน การดำเนินงาน และกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริหารความเสี่ยง
หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงาน
ต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความ
เสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ การตอบสนองความเสี่ยง หมายถึง การพิจารณาเลือกวิธีการที่ควร
กระทำเพื่อจัดการกับความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้นตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งต้องพิจารณาโอกาสที่จะ
เกิดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และ
ความคุ้มค่าในการบริหารความเสี่ยงที่ เหลืออยู่

วิธีการที่ใช้ในปัจจุบัน คือ ๑. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง คือการหลีกเลี่ยงหรือหยุดการกระทำที่
ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น งานส่วนใดที่องค์กรไม่ถนัด อาจหลีกเลี่ยงหรือหยุดการทำงานในส่วนนั้น และอาจใช้
การจ้างงานภายนอกแทน ๒. การลดความเสี่ยง คือการลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ หรือลดทั้งสอง
ส่วน โดยการจัดให้มีระบบการควบคุมต่างๆเพื่อป้องกัน หรือค้นพบความเสี่ยงอย่างเหมาะสมทันเวลา ๓. การ
แบ่งความเสี่ยง คือการลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ หรือลดทั้งสองส่วน โดยการหา ผู้ร่วมรับผิดชอบ
ความเสี่ยง เช่น การทำประกันต่างๆ ๔. การยอมรับความเสี่ยง คือการไม่ต้องทำอะไรเพิ่มเติมเนื่องจากมี
ความเห็นว่าคุณเสี่ยงมีโอกาสน้อย ที่จะเกิดขึ้นน้อย และผลกระทบจากการเกิดก็น้อยด้วย

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. เขตการปกครอง

ตำบลหัวเมือง ประกอบด้วย ๑๓ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านหัวเมือง
- หมู่ที่ ๒ บ้านวังพอน
- หมู่ที่ ๓ บ้านดงเจริญ
- หมู่ที่ ๔ บ้านหนองเสี้ยว
- หมู่ที่ ๕ บ้านแม่ทะ
- หมู่ที่ ๖ บ้านสันปุย
- หมู่ที่ ๗ บ้านวังพอน
- หมู่ที่ ๘ บ้านหนองเสี้ยว
- หมู่ที่ ๙ บ้านหัวเมือง
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านดงเจริญ
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านวังพอน
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านวังพอน
- หมู่ที่ ๑๓ บ้านหัวเมือง

จำนวนประชากร ณ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๖๓

- หมู่ที่ ๑ บ้านหัวเมือง ชาย ๑๓๒ คน หญิง ๑๔๒ คน รวม ๒๗๔ คน
- หมู่ที่ ๒ บ้านวังพอน ชาย ๑๒๖ คน หญิง ๑๓๔ คน รวม ๒๖๐ คน

หมู่ที่ ๓	บ้านดงเจริญ	ชาย ๒๙๕ คน หญิง ๓๑๗ คน รวม ๖๑๒ คน
หมู่ที่ ๔	บ้านหนองเสี้ยว	ชาย ๓๖๑ คน หญิง ๓๗๙ คน รวม ๗๔๐ คน
หมู่ที่ ๕	บ้านแม่ทะ	ชาย ๓๗๔ คน หญิง ๓๗๘ คน รวม ๗๕๒ คน
หมู่ที่ ๖	บ้านสันปุย	ชาย ๑๙๓ คน หญิง ๑๙๒ คน รวม ๓๘๕ คน
หมู่ที่ ๗	บ้านวังฟ่อน	ชาย ๒๐๒ คน หญิง ๒๐๘ คน รวม ๔๑๐ คน
หมู่ที่ ๘	บ้านหนองเสี้ยว	ชาย ๒๔๘ คน หญิง ๒๓๑ คน รวม ๔๗๙ คน
หมู่ที่ ๙	บ้านหัวเมือง	ชาย ๒๐๒ คน หญิง ๒๑๗ คน รวม ๔๑๙ คน
หมู่ที่ ๑๐	บ้านดงเจริญ	ชาย ๑๙๕ คน หญิง ๒๐๕ คน รวม ๔๐๐ คน
หมู่ที่ ๑๑	บ้านวังฟ่อน	ชาย ๓๖๓ คน หญิง ๓๙๗ คน รวม ๗๖๐ คน
หมู่ที่ ๑๒	บ้านวังฟ่อน	ชาย ๒๘๑ คน หญิง ๓๑๖ คน รวม ๕๙๗ คน
หมู่ที่ ๑๓	บ้านหัวเมือง	ชาย ๑๘๘ คน หญิง ๑๙๐ คน รวม ๓๗๘ คน

เขตการปกครอง

อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหัวเมือง

ทิศเหนือจด	ตำบลแดนชุมพล	อำเภอสอง
ทิศใต้จด	ตำบลวังหลวง	อำเภอหนองม่วงไข่
ทิศตะวันออกจด	ตำบลแม่ยางร้อง	อำเภอร้องกวาง
ทิศตะวันตกจด	ตำบลห้วยหม้าย	อำเภอสอง และ
	ตำบลทุ่งแก้ว	อำเภอหนองม่วงไข่

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุด คือ การเลือกตั้งนายก.อบต. ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

ผู้มีสิทธิทั้งหมด	๕,๓๑๙ คน
ผู้มีสิทธิ	๓,๙๒๗ คน
คิดเป็น	๗๓.๘๒ %

ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้

ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา รับจ้าง ค้าขาย รับราชการ และอื่นๆ เช่น พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว และมีจำนวนผู้ว่างงานอีกจำนวนหนึ่ง
รายได้เฉลี่ย ๖๑,๓๗๗.๙๑ บาท / คน / ปี

การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนประถมศึกษา	๕	แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา(ขยายโอกาส)	๑	แห่ง
โรงเรียนปริยัติธรรม	๑	แห่ง
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	๑	แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ห้องสมุดประชาชน	๑๓	แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑	แห่ง

ประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีสงกรานต์บ้านวังฟ่อน ,ประเพณีลอยกระทงบ้านแม่ทะ,บวช
สาณะภาคฤดูร้อนวัดวังฟ่อน ,ประเพณีสงกรานต์น้ำศาลหลักเมือง

ระดับการศึกษาของคนในตำบลอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๓ แห่ง
กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลหัวเมือง(สปสช.) ๑ แห่ง
อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ ๑๐๐
สมาชิก อสม. จำนวน ๒๔๔ คน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จุดพักสายตรวจ	๑	แห่ง
ตำรวจชุมชน	๑๓	แห่ง
สมาชิก อปพร	๑๔๐	นาย
รถบรรทุกน้ำ	๑	คัน

ทรัพยากรธรรมชาติ

ป่าชุมชน(ดงอาร์กซ์)	๑	แห่ง
---------------------	---	------

ผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ) ประจำปี ๒๕๖๔

รายรับจากบัญชีครัวเรือน	๙๒๕.๘๙ บาท/คน/ปี
รายจ่ายจากบัญชีครัวเรือน	๒๔,๐๓๓.๓๓ บาท/คน/ปี
หนี้สินจากบัญชีครัวเรือน	๒,๖๗๖.๘๑ บาท/คน/ปี
เงินออมจากบัญชีครัวเรือน	๑,๒๘๐.๒๘ บาท/คน/ปี

บทที่ ๓

แนวทางการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

แนวทางการบริหารความเสี่ยง แนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเริ่มต้นและพัฒนา ประกอบด้วย ๑) กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ๒) ระบุปัจจัยเสี่ยง ประเมินโอกาสและผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง ๓) วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง ๔) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และสูงมาก รวมทั้งปัจจัยเสี่ยง ที่อยู่ในระดับปานกลาง ๕) สื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการบริหารความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลหัวเมืองทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ๖) รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ๗) รายงานสรุปการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

ระยะที่ ๒ การพัฒนาสู่ความยั่งยืน ๑) ทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยงปีที่ผ่านมา ๒) พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท ๓) ผลักดันให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ๔) พัฒนาขีดความสามารถพนักงานส่วนตำบลในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ๒. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง	ประธานกรรมการ
๒) หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ
๓) ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๔) ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๕) ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	กรรมการ
๖) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๗) นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
๘) เจ้าพนักงานธุรการ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงาน ของรัฐ ดังนี้

- ๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง
- ๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มี ผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล หัวเมือง มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใด ๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่สูง และสูงมาก ให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้น กับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดให้ฝ่ายบริหารรับทราบ

๕. ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหา มาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่มีการจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้ องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๖. ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวทางการบริหารความเสี่ยง ในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ๑. ระบุความเสี่ยง ๒. ประเมินความเสี่ยง ๓. จัดการ ความเสี่ยง ๔. รายงาน และติดตาม ผล ๕. ประเมินผล การบริหาร ความเสี่ยง ๖. ทบทวน การบริหาร ความเสี่ยง

บทที่ ๔

กระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึง ความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อบุคลากรและเป้าหมาย ขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามี เหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ป้องกันรักษา ดังนั้น จึงต้องเข้าใจใน ความหมายของ “ความเสี่ยง” “ปัจจัยเสี่ยง” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้ อย่างเหมาะสม ๑.๑ ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและ ไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจขององค์กร และเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน ๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของ ความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงภายหลังได้อย่าง ถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน คือ

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น นโยบายรัฐบาล กฎระเบียบ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับ ภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ บุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน ข้อมูล ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ๑.๓ ประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์(Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็น ปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน โดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ไม่มีการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและ ควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากปัจจัยภายใน เช่น การ เบิกจ่าย งบประมาณไม่ถูกต้อง เบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน จัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมสอดคล้องกับการ ดำเนินงาน การทุจริตในการเบิกจ่าย และจากผลกระทบของปัจจัยภายนอก เช่น การโอนจัดสรรงบประมาณ การ จัดเก็บ รายได้ ข้อบังคับเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน และอุปสรรคของระเบียบ กฎหมาย ที่ไม่ชัดเจน อันนำไปสู่ การตรวจสอบหักล้างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ป.ป.ช. คลังจังหวัด กรมบัญชีกลาง

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็น ความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมาย ระเบียบที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรค ต่อการ ปฏิบัติงาน เป็นต้น การระบุความเสี่ยง (ปีงบประมาณ ๒๕๖๓)

ปัจจัย/สาเหตุ ประเภทความเสี่ยง

๑. การใช้ดุลพินิจของผู้มี อำนาจในการอนุญาต อนุมัติ ต่างๆ หากผู้มีอำนาจไม่ยึดหลัก ความถูกต้อง ย่อมเกิด ความไม่เป็นธรรมต่อ พนักงานส่วนตำบล ปัจจัยภายใน - การนำระบบอุปถัมภ์มาใช้ ในการปฏิบัติ

ราชการ - การแบ่งพรรคแบ่งพวกของ พนักงานส่วนตำบล - ความไม่ยุติธรรมของผู้มี อำนาจในการ ตัดสินใจ สั่งการ ความเสี่ยงด้าน การปฏิบัติงาน

๒. ความผิดพลาดในการ ปฏิบัติงาน เนื่องจากขาดรู้ ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายที่นำไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานผิดพลาด ไม่ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย อันนำไปสู่ปัญหา กับหน่วยตรวจสอบ ปัจจัย ภายนอก - กฎหมาย ระเบียบ ที่ออกมา ไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ - หน่วยงานที่ออกกฎหมาย ระเบียบ ไม่มีการให้ความรู้ ก่อนการบังคับใช้ ปัจจัยภายใน - พนักงานส่วนตำบลไม่สนใจ อ่านระเบียบ กฎหมาย - ไม่มีการ จัดทำหรือรวบรวม องค์ความรู้ในหน่วยงาน ความเสี่ยงด้าน การปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

๓. การทุจริตในการเบิกจ่าย ต่างๆ ราชการได้รับความ เสียหายจากเงินที่ถูกทุจริต ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุม ตรวจสอบ อย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุม พอที่จะปิดช่องว่างการทุจริต ความเสี่ยง ด้าน ความเสี่ยง ผลกระทบ/ความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัย/สาเหตุ ประเภทความ เสี่ยง

๔. วางแผนการพัฒนาไม่ ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้อง กับปัญหาและความต้องการ ของประชาชน ปัญหาความเดือดร้อน ไม่ได้รับการแก้ไข มีการ ประท้วง ร้องเรียน ปัจจัยภายใน - ผู้บริหารวางแผนพัฒนา โดยยึดจากความต้องการ ของตนเอง พรรคพวก ฐานเสียงและผลประโยชน์ ที่ตนเองจะได้รับ ความเสี่ยงเชิง ยุทธศาสตร์

๕. การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ ถูกต้อง - จัดซื้อผิดระเบียบ - ได้วัสดุ ครุภัณฑ์ที่ไม่มี คุณภาพ ไม่ตรงตามความ ต้องการใช้งาน - มีการทุจริต งบประมาณ ของทางราชการเสียหาย ปัจจัยภายนอก - ระเบียบกฎหมายฉบับ ใหม่ออกมาบังคับใช้ จำนวนมาก - มีการปรับเปลี่ยน ระเบียบ กฎหมาย ตลอดเวลา ปัจจัยภายใน - การขาดความรู้ความ เข้าใจของผู้ปฏิบัติ - พนักงานผู้มีหน้าที่จัดซื้อ จัด จ้างทุจริต รับ ผลประโยชน์จากผู้ขาย ผู้รับจ้าง ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

๖. การนำทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เกิดการทุจริต เกิดความ สิ้นเปลืองโดยที่ ราชการ ไม่ได้รับประโยชน์ ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเคร่งครัด - ผู้ปฏิบัติทุจริต ความ เสี่ยงด้าน การเงิน

๗. การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ - ราชการได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ - ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุมตรวจสอบอย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุม พอที่จะปิดช่องว่างการทุจริต - ผู้ปฏิบัติขาดจิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

๘. โครงการก่อสร้างพื้นฐานไม่มีคุณภาพ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ สิ้นเปลืองและสูญเสีย งบประมาณในการก่อสร้าง การซ่อมแซม ปัจจัยภายใน - ผู้ปฏิบัติงานไม่คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน บำรุงรักษา - ผู้ปฏิบัติงานมีผลประโยชน์ในงานที่ทำ

๙. การจ่ายเบี้ยยังชีพไม่ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมาย งบประมาณที่ต้องจ่ายไปให้กับผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับ ปัจจัยภายใน - ผู้ปฏิบัติงานบกพร่อง ไม่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับเบี้ยยังชีพให้เป็นไป ตามระเบียบ กฎหมาย ความเสี่ยงด้านการเงิน

๑๐. เกิดสาธารณภัยในพื้นที่ บ้านเรือนประชาชนได้รับความเสียหาย เกิดการสูญเสียทรัพย์สินและชีวิต ของประชาชน ปัจจัยภายนอก - สภาพดิน ฟ้า อากาศ ปัจจัยภายใน - อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ กระแสไฟฟ้า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

การประเมินความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัด ระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และระดับของความเสี่ยง โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้ ประเด็นที่พิจารณา ระดับคะแนน ๑ = น้อยที่สุด ๒ = น้อย ๓ = ปานกลาง ๔ = สูง ๕ = สูงมาก โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือ ข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน(ครั้ง) ๕ ปี/ครั้ง ๒-๓ ปี/ครั้ง ๑ ปี/ครั้ง ๑-๖ เดือน/ ครั้ง ไม่เกิน ๕ ครั้ง/ปี ๑ เดือน/ครั้ง หรือมากกว่า โอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก ความรุนแรงและผลกระทบ มูลค่าความเสียหาย น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐- ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท มากกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท -๑๕- แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง สอง จังหวัดแพร่ อันตรายต่อชีวิต เดือดร้อน รำคาญ บาดเจ็บ เล็กน้อย บาดเจ็บ ต้องรักษา บาดเจ็บสาหัส เสียชีวิต ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก ส่วนระดับของความเสี่ยง จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและ ผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กรว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูง มาก สูง ปานกลาง และต่ำ ๑ ความรุนแรงของผลกระทบ ๕ สูงมาก ๔ ๓ สูง ๒ ปานกลาง ๑ ต่ำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๒. การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ภายใต้ งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะ

เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และ ความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยง และผลกระทบความเสี่ยง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง จัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้ -๑๖- แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ความรุนแรงของผลกระทบ ๕ ๕ ๑๐ ๑๕ ๒๐ ๒๕ สูงมาก ๔ ๔ ๘ ๑๒ ๑๖ ๒๐ ๓ ๓ ๖ ๙ ๑๒ ๑๕ สูง ๒ ๒ ๔ ๖ ๘ ๑๐ ปานกลาง ๑ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ต่ำ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ๑) ระดับความเสี่ยงต่ำ คือ คะแนนระดับความเสี่ยง ๑-๕ คะแนน โดยทั่วไปความเสี่ยงในระดับนี้ ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุม ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม ๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง คะแนนระดับความเสี่ยง ๖-๑๐ คะแนน เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม ๓) ระดับความเสี่ยงสูง คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑-๑๖ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง เพื่อให้ ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ๔) ระดับความเสี่ยงสูงมาก คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๗-๒๕ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง และประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ การประเมินความเสี่ยง (ปีงบประมาณ ๒๕๖๓) องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ความเสี่ยง ผลกระทบ/ความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัย/สาเหตุ ประเภทความเสี่ยง โอกาส/ ความถี่ ผลกระทบ ความรุนแรง คะแนน ความเสี่ยง ระดับ ความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบ ๑. การใช้ดุลพินิจของผู้ มีอำนาจในการ อนุญาต อนุมัติ ต่างๆ หากผู้มีอำนาจไม่ยึดหลัก ความถูกต้อง ย่อมเกิด ความไม่เป็นธรรมต่อ พนักงานส่วนตำบล ปัจจัยภายใน - การน าระบบอุปถัมภ์มาใช้ใน การปฏิบัติราชการ - การแบ่งพรรคแบ่งพวกของ พนักงานส่วนตำบล - ความไม่ยุติธรรมของผู้มี อำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน ๒. ความผิดพลาดใน การปฏิบัติงาน เนื่องจากขาดความรู้ความ เข้าใจในระเบียบ กฎหมาย นำไปใช้ใน การปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานผิดพลาด ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย อันนำไปสู่ปัญหา กับหน่วยตรวจสอบ ปัจจัยภายนอก - กฎหมาย ระเบียบ ที่ออกมา ไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ - หน่วยงานที่ออกกฎหมาย ระเบียบ ไม่มีการให้ความรู้ก่อน การบังคับใช้ ปัจจัยภายใน - พนักงานส่วนตำบลไม่สนใจ อ่านระเบียบ กฎหมาย - ไม่มีการจัดทำหรือรวบรวม องค์ความรู้ในหน่วยงาน ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ๓. การทุจริตในการ เบิกจ่ายต่างๆ ราชการได้รับความเสียหายจากเงินที่ถูกทุจริต ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุม ตรวจสอบ อย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุม พอที่จะปิดช่องว่างการทุจริต ความเสี่ยงด้าน การเงิน

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ความเสี่ยง ผลกระทบ/ความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้น ปัจจัย/สาเหตุ ประเภทความเสี่ยง โอกาส/ ความถี่ ผลกระทบ ความรุนแรง คะแนน ความเสี่ยง ระดับ ความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบ ๔. วางแผนการพัฒนาไม่ ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและ ความต้องการของ ประชาชน ปัญหาความเดือดร้อน ไม่ได้รับการแก้ไข มีการ ประท้วง ร้องเรียน ปัจจัยภายใน - ผู้บริหารวางแผนพัฒนา โดยยึดจากความต้องการ ของตนเอง พรรคพวก ฐาน เสี่ยง และผลประโยชน์ที่ ตนเองจะได้รับ ความเสี่ยงเชิง ยุทธศาสตร์ ๕. การจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุ เป็นไป อย่างไม่ถูกต้อง - จัดซื้อผิดระเบียบ - ได้วัสดุครุภัณฑ์ที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ตรงตามความ ต้องการใช้งาน - มีการทุจริต งบประมาณ ของทางราชการเสียหาย ปัจจัยภายนอก - ระเบียบกฎหมายฉบับ ใหม่ออกมาบังคับใช้จำนวน มาก - มีการปรับเปลี่ยนระเบียบ กฎหมายตลอดเวลา ปัจจัยภายใน - การขาดความรู้ความ เข้าใจของผู้ปฏิบัติ - พนักงานผู้มีหน้าที่จัดซื้อ จัดจ้างทุจริต รับผลประโยชน์จากผู้ขาย ผู้รับจ้าง ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ๖. การนำ

ทรัพย์สินของ ทางราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว เกิดการทุจริต เกิดความ สิ้นเปลืองโดยที่ราชการ ไม่ได้รับ ประโยชน์ ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเคร่งครัด - ผู้ปฏิบัติทุจริต ความเสี่ยงด้าน การเงิน

ความเสี่ยง ผลกระทบ/ความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ปัจจัย/สาเหตุ ประเภทความ เสี่ยง โอกาส/ความถี่ ผลกระทบ ความ รุนแรง คะแนน ความ เสี่ยง ระดับ ความ เสี่ยง ผู้ รับผิดชอบ ๗. การปฏิบัติหน้าที่ โดย มิชอบหรือละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่ - ราชการได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ - ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ปัจจัยภายใน - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุม พอที่จะปิดช่องว่างการ ทุจริต - ผู้ปฏิบัติขาดจิตสำนึกใน การเป็นข้าราชการที่ดี ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน ๘. โครงการก่อสร้าง พื้นฐานไม่มีคุณภาพ ไม่ได้ ใช้ประโยชน์ สิ้นเปลืองและสูญเสียงบประมาณในการ ก่อสร้าง การซ่อมแซม บำรุงรักษา ปัจจัยภายใน - ผู้ปฏิบัติงานไม่คำนึงถึง ประโยชน์ของทางราชการ - ผู้ปฏิบัติงานมี ผลประโยชน์ในงานที่ทำ ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน ๙. การจ่ายเบี้ยยังชีพไม่ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย งบประมาณที่ต้องจ่ายไป ให้กับผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับ ปัจจัยภายใน - ผู้ปฏิบัติงานบกพร่อง ไม่ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ ขอรับเบี้ยยังชีพให้เป็นไป ตามระเบียบ กฎหมาย ความเสี่ยงด้านการเงิน ๑๐. เกิดสาธารณภัยใน พื้นที่ บ้านเรือนประชาชนได้รับความเสียหาย เกิดการ สูญเสียทรัพย์สินและชีวิต ของประชาชน ปัจจัยภายนอก - สภาพดิน ฟ้า อากาศ ปัจจัยภายใน - อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ กระแสไฟฟ้า ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน

การจัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดแนวทางตอบสนองความเสี่ยง ซึ่งมีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม กับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้รับผิดชอบ แต่วิธีการจัดการความเสี่ยงต้อง คำนึงค่ากับการลดระดับผลกระทบที่ เกิดจากความเสี่ยงนั้น โดยทางเลือกหรือวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย ๔ แนวทางหลัก คือ ๑) การยอมรับ หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การ ควบคุมที่ที่อยู่ ซึ่งไม่ ต้องดำเนินการใด ๆ เช่น กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะ ดำเนินการใด ๆ ให้ขออนุมัติ หลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใด ๆ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่าง ใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น ๒) การลดหรือควบคุมความเสี่ยง หมายถึง การลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือลด ความเสียหาย โดย การจัดระบบการควบคุม หรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่ นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความ เสี่ยง เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น การปรับปรุงกระบวนการ ดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะ ในการทำงาน และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น ๓) การหยุดหรือ หลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับและต้องจัดการให้ ความเสี่ยงนั้นไปอยู่ นอกเหนือจากเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ เช่น การหยุดหรือ ยกเลิกการ ดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น ๔) การถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถ โอนไปให้ผู้อื่นได้ เช่น การทำประกันภัย ประกันทรัพย์สิน กับบริษัทประกัน การจ้างบุคคลภายนอกหรือการ จ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่าง แทน เช่น งานออกแบบถนน อาคาร สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ๕. การ รายงานและติดตามผล หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการ รายงานและ ติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการ ติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความ เสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการ จัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหาร ความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงาน ต้องสอบถามว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงได้มีประสิทธิภาพดีก็ให้ ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสมควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการสอบถามอาจกำหนดข้อมูลที่ต้อง ติดตาม พร้อมทั้งความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถ ติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ ๑) การติดตามผลเป็น รายครั้ง เป็นการติดตามตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ทุก ๖ เดือน ทุก ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น ๒) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติ ของหน่วยงาน -๒๑- แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ๕. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง คณะทำงานบริหารความเสี่ยงจะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ประจำปีต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมืองมีการบริหาร ความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้องจัดทำมาตรการหรือ ตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการ บริหาร ความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน ๖. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง การทบทวน แผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหาร ความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการ ปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการ ปฏิบัติงานจริงเป็น ประจำปี

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง ได้ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำ แผนบริหารความเสี่ยงเพื่อ เตรียมการรองรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากภารกิจ อำนาจ หน้าที่ ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับพิจารณาจากผลการ ปฏิบัติงานที่ผ่านมา นำมาคัดเลือกความเสี่ยงเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและ ควบคุม ความเสี่ยง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนน ตำบลหัวเมือง โดยแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ๒๕๖๓ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมืองมี องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. ความเสี่ยง
๒. ระดับความเสี่ยง
๓. กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง
๔. วัตถุประสงค์
๕. ระยะเวลาดำเนินการ
๖. ผลสำเร็จที่คาดหวัง
๗. งบประมาณ
๘. ผู้รับผิดชอบ
๙. ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง

บทที่ ๕

แผนบริหารความเสี่ยง

ระดับ ความเสี่ยง กิจกรรมการ ควบคุม/ จัดการความเสี่ยง วัตถุประสงค์ ระยะเวลา ดำเนินการ ผลสำเร็จที่ คาดหวัง งบประมาณ (บาท) ผู้รับผิดชอบ ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการ ความเสี่ยง โอกาส/ ความถี่ ผลกระทบ/ ความรุนแรง คะแนน รวม ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)

๑. การใช้ดุลพินิจของผู้มี อำนาจในการอนุญาต อนุมัติ ต่างๆ การพิจารณาอนุญาต อนุมัติ ยึดหลัก กฎหมาย ระเบียบ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความ เป็นธรรม และ ความถูกต้อง ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ การพิจารณา อนุญาต อนุมัติ มีความรวดเร็ว ถูกต้อง - ทุกกอง

๒. การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ กำกับดูแล ควบคุม การปฏิบัติงาน ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้องค์กร ปลอดการทุจริต - เพื่อให้ ประชาชนได้รับ บริการที่ดี ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ การปฏิบัติงาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทุกกอง

๓. โครงการก่อสร้าง พื้นฐานไม่มีคุณภาพ ไม่ได้ ใช้ประโยชน์ ตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบงานจ้าง เพื่อให้โครงการ ก่อสร้างทุก โครงการใช้ ประโยชน์อย่าง คุ่มค่า ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ โครงการ ก่อสร้างทุก โครงการได้ใช้ ประโยชน์ และ แก้ไขปัญหา ของประชาชน ได้ - กองช่าง

๔. เกิดสาธารณภัยในพื้นที่ จัดทำแผนป้องกัน บรรเทาสาธารณภัย - จัดตั้งศูนย์ ช่วยเหลือประชาชน เพื่อช่วยเหลือ ประชาชนได้ ทันที ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ ประชาชนที่ ประสบเหตุ ได้รับความช่วยเหลือ

๕. ความผิดพลาด ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากขาดรู้ ความเข้าใจใน ระเบียบ กฎหมายที่ นำไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ส่งพนักงานเข้า รับการอบรม เพื่อให้ ปฏิบัติงานได้ ถูกต้อง ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ ไม่เกิดความ ผิดพลาดในการ ปฏิบัติงาน สป.

๖. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุ เป็นไปอย่าง ไม่ถูกต้อง ส่งพนักงานเข้า รับการอบรม เพื่อให้ ปฏิบัติงานได้ ถูกต้อง ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ ไม่เกิดความ ผิดพลาดในการ ปฏิบัติงาน กค. ผู้รับผิดชอบ ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความ เสี่ยง โอกาส/ ความถี่ ผลกระทบ/ ความ รุนแรง คะแนน รวม ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ๗. การทุจริตใน การเบิกจ่ายต่างๆ มีการตรวจสอบ โดยหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน เพื่อไม่ให้เกิด การทุจริต ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ ไม่มีการทุจริต ในหน่วยงาน - กองคลัง

๗. การนำ ทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว มีการตรวจสอบ โดยงานพัสดุ เพื่อไม่ให้ ราชการเสีย ประโยชน์ ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ ไม่มีการนำ ทรัพย์สิน ราชการไปใช้ ประโยชน์ ส่วนตัว - กองคลัง

๘. การจ่ายเบี้ยยังชีพไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ กฎหมาย ตรวจสอบข้อมูล กับฐานข้อมูล กรมบัญชีกลาง เพื่อไม่ให้ ราชการ เสียหาย ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นไปอย่าง ถูกต้อง - ศษ/สป.

๙. วางแผนการ พัฒนาไม่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับ ปัญหาและความ ต้องการของ ประชาชน ๑๕ มีการติดตาม ประเมินผล แผนพัฒนา ท้องถิ่นทุกปี - เพื่อให้ แผนพัฒนาเป็น กรอบในการทำ งบประมาณ รายจ่ายได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ - เพื่อให้ระดับ ความสำเร็จ ของแผนสูงกว่า ร้อยละ ๖๐ ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๓ - แผนพัฒนา สามารถใช้เป็น กรอบในการทำ งบประมาณ รายจ่ายได้อย่าง มี ประสิทธิภาพ - ระดับ ความสำเร็จของ แผนสูงกว่าร้อยละ ๖๐ - สป.